

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

15 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης κατά της Κακοποίησης Ηλικιωμένων

Διακρίσεις λόγω ηλικίας και κακοποίηση ηλικιωμένων: δύο όψεις του ίδιου νομίσματος

Ένας στους τέσσερις Ευρωπαίους μεγαλύτερης ηλικίας με αυξημένες ανάγκες φροντίδας είναι θύμα κακοποίησης(*), ωστόσο οι πραγματικές τιμές ενδέχεται να είναι πολύ υψηλότερες. Τι κάνει τις κοινωνίες μας τυφλές απέναντι σε μια τέτοια πραγματικότητα; Λίγο πριν την Παγκόσμια Μέρα Ευαισθητοποίησης Κατά της Κακοποίησης Ηλικιωμένων στις 15 Ιουνίου 2019, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα AGE θέλει να αναδείξει το πρόβλημα, τονίζοντας ότι συχνά αδυνατούμε να αναγνωρίσουμε την κακοποίηση των ηλικιωμένων ως καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εξαιτίας των βαθιά ριζωμένων προκαταλήψεων που επικρατούν στις κοινωνίες μας για τις μεγαλύτερες ηλικίες.

Οι προκαταλήψεις, τα στερεότυπα και οι διακρίσεις κατά των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας περνούν συχνά απαρατήρητα. Αρνητικές πεποιθήσεις και πρακτικές είναι ευρέως διαδεδομένες και οδηγούν σε κακοποίηση σε όλους τους φορείς παροχής φροντίδας – στο σπίτι, σε ιδρύματα και στην κοινωνία, καθώς και στην έλλειψη προστασίας των ηλικιωμένων που βρίσκονται σε κίνδυνο. Εξαιτίας αυτών των διακρίσεων, κοινωνικοί λειτουργοί τείνουν να αντιλαμβάνονται και να καταγγέλλουν κακοποιήσεις περισσότερο όταν συμβαίνουν σε νεαρότερα άτομα παρά σε μεγαλύτερα. Η παραμέληση και η

κακομεταχείριση θεωρούνται συχνά συνήθεις πρακτικές φροντίδας ή συνέπειες περιορισμένων πόρων, ενώ η δικαιοσύνη και οι φορείς επιβολής του νόμου δεν παίρνουν τόσο στα σοβαρά τα θύματα βίας και κακοποίησης όταν είναι μεγαλύτερης ηλικίας όσο τα νεότερα θύματα.

Η κακοποίηση ηλικιωμένων είναι η πιο σοβαρή έκφραση ηλικιακής διάκρισης στις κοινωνίες μας και καθόλου σπάνια: πρόκειται για μία πραγματικότητα πολύ διαδεδομένη σε όλα τα πολιτισμικά πλαίσια και όλα τα περιβάλλοντα. «Μία κοινωνία διακρίσεων είναι μία κοινωνία κακοποίησης. Αν συνεχίσουμε να πιστεύουμε ότι τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας είναι αναπόφευκτα εξαρτώμενα, ευάλωτα και περιθωριοποιημένα, θα συμβάλλουμε περισσότερο στην ενίσχυση της κακοποίησης παρά στην αντιμετώπισή της. Για την εξάλειψη της κακοποίησης, πρέπει πρώτα να αντιμετωπίσουμε τις διακρίσεις και

να αναλάβουμε εστιασμένη δράση!», αναφέρει η Anne-Sophie Parent, Γενική Γραμματέας της ευρωπαϊκής πλατφόρμας AGE.

Για να σηματοδοτήσει την Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης κατά της Κακοποίησης των Ηλικιωμένων, η AGE διοργάνωσε στις 6 Ιουνίου 2019, ένα εργαστήριο για την προώθηση της αξιοπρέπειας και της ευεξίας των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας που χρήζουν φροντίδας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Κοινωνικών Υπηρεσιών, στο Μιλάνο. «Σχετικά με την ποιότητα υπηρεσιών φροντίδας, το μήνυμά μας είναι απλό, αλλά δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο: το πώς ζεις και το πώς νιώθεις όταν γερνάς και χρειάζεσαι φροντίδα, έχει σημασία! Έχει σημασία η μέριμνα που μας προσφέρει η κοινωνία όταν φτάνουμε αυτές τις ηλικίες!», είπε η κα Parent.

Τα τελευταία χρόνια, η κακοποίηση των ηλικιωμένων έχει συζητηθεί σε διάφορα φόρουμ, μεταξύ των οποίων και στα Ηνωμένα Έθνη. Ωστόσο, παραμένει μια συγκλονιστικά χαμηλή προτεραιότητα στις πολιτικές ατζέντες. «Η καταπολέμηση της κακοποίησης ηλικιωμένων απαιτεί ισχυρή πολιτική δέσμευση στο υψηλότερο επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να διαδραματίσει κομβικό ρόλο, μέσα από δράσεις ευαισθητοποίησης και βοηθώντας τα κράτη - μέλη να αναπτύξουν εθνικά σχέδια για την εφαρμογή της 18^{ης} αρχής του ευρωπαϊκού πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων που αναφέρει ότι «Κάθε άτομο δικαιούται έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές μακροχρόνιες υπηρεσίες φροντίδας, ιδίως σε υπηρεσίες κατ' οίκον περίθαλψης και σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας», καταλήγει η κα Parent.

Ειδικά όσον αφορά την Ελλάδα, υπάρχει μεγάλη έλλειψη δεδομένων για το μέγεθος του προβλήματος. Στην Έρευνα της ABUEL για την διετία 2008 – 2010 στην Ελλάδα, οι ηλικιωμένοι – θύματα κακοποίησης που διαμένουν στην κοινότητα ήταν 126.111 άτομα. Ως κακοποίηση ορίζεται η ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική κακομεταχείριση, η οικονομική εκμετάλλευση αλλά και η παραμέληση. Βεβαίως η κακοποίηση δεν αφορά μόνο το οικιακό περιβάλλον αλλά αφορά την συμπεριφορά της κοινωνίας γενικότερα, τις σχέσεις των γενεών, την πρόσβαση στις υπηρεσίες που ψηφιοποιούνται, το πολύ συχνά εχθρικό δομικό περιβάλλον για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και τις πολιτικές που αποκλείουν τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας από το να συνεχίσουν να προσφέρουν στην οικογένεια, στην κοινωνία και τον εαυτό τους.

Η 50και Ελλάς ως ενεργό μέλος της AGE PLATFORM EUROPE συμμετέχει στην καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των Ελλήνων και παρακολουθεί τα ελληνικά δρώμενα κάνοντας παρεμβάσεις και ασκώντας πολιτική πίεση για την καταπολέμηση των ηλικιακών διακρίσεων στην απασχόληση, στην υγεία, στην κοινωνική συμμετοχή, στη δια βίου μάθηση. Είναι δικαίωμα όλων η δυνατότητα συμμετοχής στα κοινωνικά δρώμενα και η προστασία από την κακοποίηση ανεξάρτητα από την ηλικία!

(*) Ευρωπαϊκή έκθεση ΠΟΥ για την πρόληψη της κακής μεταχείρισης των ηλικιωμένων, 2011